

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondințele se adresează redacțiunii
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	„FOAIA DIECESANĂ“
„ pe 1/2 an 5 „	de cuvinte 6 cor, până la 200 de cuvinte 8 cor.	iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la
„ România și străinătate pe an 14 franci	- de aci în sus 10 coroane	ADMINISTRAȚIUNEA
„ pe 1/2 an 7 „		Librăriei și Tipografiei dioc. în Caransebeș

Predică la Întimpinarea Domnului

„Iată acesta este pus spre căderea și rădicarea multora din Izrail“.
Din Evangelia de astăzi.

Iubiților Creștini!

Dacă este vre-o casă făcută de mâni ome-nești, căreia se cuvine cinste, apoi de bună seamă, că cea dintâiu dintre toate este biserica, lăcașul văzut a Dumnezeuului nevăzut. Biserica, după cum zice și patriarhul Iacob, „poarta ce-rului“ este, și deci cu toții să ne apropiem de ea cu sfială, să intrăm în ea cu cinste și să ne purtăm cu smerenie neavând de a face cu oa-menii lucruri omenesti ci cu însuș împăratul nevăzut — cu Dumnezeu — lucruri sufletesti. Noi cetim în s. Scriptură, că Moise, urmând șoaptea dumnezeeească, tot mai mult se apropiă de rugul, din care vorbiă Dumnezeu cu el, până ce odată fû oprit zicându-i-se: „Nu te apropiă, că locul, pe care stai, sfânt este“, și el îndată, acoperindu-și fața și picând în genunchi, a in-ceput a se desculța.

Pentru ținerea sfințeniei casei dumnezeesti Dumnozeu a dat în legea veche mai multe porunci. Între acestea este una dată femeilor și pe care tocmai astăzi o sârbează s. noastră bi-berică. Și anume în Levitic (cap. 12) se zice, că femeia, de va naște fiu, 7 zile necurată este și 33 zile să stea în curăția sângelui. În timpul acesta de nimic sfânt să nu se atingă, în nici un loc sfânt să nu între; iară împlinindu-se tim-pul ei, să meargă la biserică ducând cu sine un miel, iară de nu va putea un miel două turtu-rele sau doi pui de porumb, din care unul să-l jertfească ca ardere de tot, iară celalalt să-l dee jertfă de curăție.

Tocmai astăzi, Iubiților, sunt cele 7 zile odată și apoi 33 de zile, va să zică de tot 40 de zile dela Nașterea Domnului nostru Isus Hristos. Deci pentru împlinirea poruncii acesteia plecă

dela Nazaret și prea curata Fecioară cu Iosif luând și pruncul la Ierusalim și ducând și cei doi pui de porumb ca oameni săraci.

Aici intrând în templu, îi întimpină pe ei dreptul Simion, care luă pruncul în brațele sale și plin fiind de Duhul sunt, îi proroci zicând: „Pruncul acesta este pus spre căderea și rădi-carea multora din Izrail“.

Tot așa adeveriă și bătrana văduvă pro-rocită Ana. Iosif și Maria, firește, atunci nu putură mult culege din prorocia lor și astfel întorcându-se în nedumerire, se sfătuiau unul cu altul pe cale despre viitorul micuțului Isus.

Iubiților Creștini, atât sârbătoarea cât și s. Evangelie de astăzi cu deosebire la două lucruri ne fac băgători de seama, și adecă:

1. la ținerea sfințeniei bisericii, urmând po-runcile și învățăturile dumnezeescului Mântuitor și
2. la învățăturile lui, cari ne sunt spre rădi-care, dacă le vom ascultă, și spre cădere, dacă nu le vom ascultă.

I

Deși prea curata Fecioară, maica Domnului nostru Isus Hristos, după învățătura s. noastre biserici a fost curată de ori ce păcat, căci nașterea Domnului nostru Isus Cristos pe ea nu a necurățit-o, pentru că el nu a fost din să-mântă bărbăteasă, ci dela Duhul sânt a fost conceput, și deci ea nu avea nici lipsă de a merge la templu, a duce jertfă de curățire de păcate, neavând nici păcate: cu toate acestea ea merge, ea jertfește, ea își îplinește dato-rița ei femească ca ori care altă femeie.

În economia dumnezească aflăm mai multe lucrări, la care ne putem întrebă ca și aici: Pentru ce, dacă nu a fost de lipsă? Așa spre pildă: De ce a făcut Dumnezeu lumea în 6 zile, dacă o putea face într'o clipită? De ce a odihnit în ziua a șaptea, dacă el nici când nu ostenește?

Așa și aici: Pentru-cé s'a dus la templu și a jertfit, dacă nu a fost necurată? — Iată de ce: Spre a ni-se da cu acestea anumite învățături. Cu facerea lumii în mai multe zile, ca să fim și noi cu răbdare în lucrările noastre. Cu aceea, că a odihnit în ziua a șaptea, ca și noi asemenea să facem. Iară prin cea de astăzi a ne arăta, că porunca dată, poruncă trebuie să și fie, ținută și împlinită. Dacă ea — cea prea curată — nu o ținea, ușor să putea întâmpla, ca și alte femei socotindu-se pe sine mai cu cinste, mai înțelepte, mai bogate sau altceva, să se subtragă dela împlinirea legii. Deci ea prin fapta ei ne-a arătat, că legea și porunca este lege și poruncă pentru toți fără nici o descliniere, bogat și sărac, tânăr și bătrîn, drept și păcătos, și toți fără nici o descliniere trebuie să o îplinească.

Iubiților Creștini! În zilele noastre foarte mult se păcătuiește în contra cinstirii s. biserici. Biserica pentru mulți creștini nu mai este casa lui Dumnezeu, în care, după cum am zis, să se apropie cu cinste, să între cu sfială și în ea să se poarte cu smerenie neavând de a face lucruri omenesti cu oamenii, ci lucruri sufletești cu împăratul nevăzut, cu Dumnezeu. Biserica pentru mulți creștini este un loc de adunare prefăcută, de întrecere, spre a arăta felurile de haine scumpe, podobă cu bani, frumsețe făcută cu măiestrie cu albele și rumenele; pentru alții e iarăș loc a se preamări, și cari nici când nu se îndestulesc cu locurile, ce le stau la dispoziție ci să împing a străbate tot înainte făcând multă scârbă celorlalți creștini. Astfel, că dacă Domnul nostru Isus Hristos ar stă a veni cu sbiciul în mână și ar voi a curăți s. biserică de necinstitori, paremi-se, că numai foarte puțini curăți cu duhul s'ar afla.

Drept aceasta, Iubiților Creștini, fapta prea curatei Fecioare să ne îndemne și pe noi a pastră cinstea cuvenită s. biserici fără a ne lăsa coplesii de patimile omenesti, căci noi cu vorbele noastre nu vom putea întuneca lumina poruncii, nici cu judecata noastră nu vom putea învinge judecata și dreptatea dumnezească, ce ne așteaptă. Ceee-ce dreptii și sfinții au făcut, cu atât mai vărtos să facem noi cei păcătoși pentru că

II

Învățătura Domnului nostru Isus Cristos este spre rădicarea celor ce o ascultă și spre căderea celor ce îi vor zice împotriva, zice dreptul Simion. — Prorocia aceasta s'a adevărit în aproape două mii de ani. Omenimea pe timpul Domnului nostru Isus Hristos a fost atât de decăzută moralicește, încât eră să apună.

Pe acelea timpuri nu mai eră vorbă de muncă cinstită afară de răpire și despoierea

celui slab de cătră cel tare; nu mai eră vorbă de mâncare fără petreceri dobitocești și de petreci, fără fapte urite. Nici o dreptate nu putea stă fără propte și nici o strâmbătate nu să vedeă căzută jos la pământ. De Dumnezeu, de suflet nici vorbă, astfel că lumea gemea de neîndestulare și cu toții se întrebau: Până când așa, și ce sfârșit va avea? În mijlocul acestei neîndestulări și stricăciuni pași Domnul nostru Isus Hristos și cu dumnezeestile sale învățături puse omenimea din nou în ogașe, îi arată calea spre mântuire. Și omenimea, ascultând învățăturile lui, după prorocia dreptului Simion se rădică. Iată stă de două mii de ani și a făcut spor mare în toate privințele; descoperiri peste descoperiri, iscodiri peste iscodiri. Și aceasta, Iubiților, numai în lumea creștină. Aceia, cari nu au îmbrătoșat credința creștină — sutele de milioane de păgâni — oarbecă și astăzi în intunerecul neștiinței.

Dară, Iubiților, oare cum stăm astăzi? Oare stăm și astăzi ascultând de dumnezeescul Mântuitor? Oare rădicați suntem și astăzi, după prorocia dreptului Simeon? O, ce bine, de ar fi așa! Dară iată contrarul. Grijile ne-au cuprins, nevoile ne apasă. Gemem cu toții sub povara grea a timpului. Și de a-i stă a căuta inima omenimei ni află o deșantă și uscată, mâncată de pocitura neîndestulării. Tot, ce se vede din afară, este numai o mască, sub care se ascund adesea durerile și năcazurile cele mai mari, patimile cele mai urâte. — Neîndestularea a buit în casele noastre. În palatul bogatului și-a făcut culcuș așa de bun și moale ca și în coliba săracului. Văitatul morbosului nu se mai aude de sberatul sănătosului. — Toată știința și iscusința noastră nu ne mai poate ajuta, nu ne mai poate scoate din năcazurile noastre; iară iscoadele: mașinele, fabricile par a fi anume a ne mai mări neîndestularea și năcazul. Astfel că și astăzi mulți ne întrebăm; Până când tot așa, și ce sfârșit va fi? — adăugând mulți, că mai bine mort decât viu.

Starea aceasta desnădăjduită își are cauza sa în cele prorocite de dreptul Simion: învățătura lui Isus spre cădere celor ce nu vor asculta-o.

De ne vom examina pe noi, vom afla, că precum neîndestularea de astăzi e aproape ca și cea de pe timpul Mântuitorului, tot așa vom afla că și moravurile noastre sunt aproape acelea. Ne-am depărtat prea tare, am rătăcit prea mult dela calea arătată nouă de Domnul nostru Isus Hristos. Învățăturile lui fericitoare le-am trecut și ne-am luat după cursul lumii. Și apoi lumea nici când nu caută fericirea în culcușul ei și unde de bunăseamă o și găsește, ci asemenea vânătorului se înarmează cu toate armele întunerecului și o caută cotind, pentru-că — vezi

Doamne — cu cât mai greu să prinde un vânat, cu atât mai isteț este și vânătorul lui.

Lumea nu caută fericirea în îndestularea cu ce are; ci în ceea-ce nu are. Nime nu se cugetă la ce vede, ci la aceea, ce nu vede. Ba de câte ori nu pune în joc ce are pentru aceea, ce nu are, și apoi de câte ori nu se întâmplă, că ce are, perde; și ce caută, nu găsește. Bogatul nu se bucură de bunătățile, ce le are și le vede; ci zi și noaptea își frământă capul, își încoardă toate puterile pentru ce nu vede, ca să aducă și cele închipuite la grămadă. Săracul nu se bucură de sănătatea din oasele lui, ci ca un dușman al sănătății sale se opintește și se încoardă, ca să nu rămână în urma bogatului. Tinerimea nu se bucură de puterea vrăstei ei de a resturnă și muntele și cu ea, lucrând cele bune și folositoare, să câștige la tinerete, ca să aibe la bătrînețe — bani albi pe zile negre, ci își mistue puterile cu lucruri nefolositoare, cu făluri în haine și schimonosirea feței, care și așa peste puțin timp trec încât nici urmă nu le rămâne, iară de îi întrebi de spor, îți trag din umeri. Tot așa nici chiar pruncii nevinovați nu au rămas nemolepsiți de stricăciunea timpului. Nici ei nu-și mai află bucuria în jocurile copilărești nevinovate, ci din frageda copilărie îi văzi muncindu-se cu lucruri, care nu se țin de ei. Astfel îi vezi înarmându-se cu cuțite ascuțite, ba cu pistoale și chiar revolvere ca și când a lor — a celor micuți și slăbuți — ar fi chemarea a ne apăra patria de dușmani, a lor ar fi chemarea, să ne apere casele noastre de lotrii și pe noi de vrăjmașii noștri.

Astfel, Iubiților, toată lumea aleargă pe căile perzării, după cum zice sânta Scriptură, unde dă numai nefericire află. Așa iubitorul de argint, umblând cu minciuna și înșălarea, deodată se vede descoperit cu blăstămăția lui și atunci omenia lui e dusă — nefericire. Furul, speculând după averea altuia, se trezește deodată prins de spate — rușinea e gata — nefericire. Desfrânatul, umblând după poftele trupești, se trezește fără de veste prins în căletecă, de unde nici înainte nici înapoi, și bine ar fi de ar scăpa cu pelea necroită — nefericire. Lacomosul de mâncare se pomene cu durere de stomac. Bețivul umblând după beuturi se trezește cu capul spart. Răsunătorul, umblând să-și resbune, să pomene la umbră și scut în temniță, la foame și sete sub rigla închisorii. Astfel pretutindeni nefericire, unde nu este îndestulare, cu ce are omul.

Iată, Iubiților, astăzi împlinindu-se prorocia dreptului Simeon: Mântuitorul nostru Isus Cristos spre cădere celor-ce nu-l vor ascultă și îi vor zice împotriva.

Iubiților Creștini! e timpul să ne trezim din ameteala veacului acestuia și să ne întoarcem la calea adevărată vestită de Domnul nostru Isus Hristos, pe carea singură putem ajunge la fericire. „Omule nu caută fericirea departe de tine, că aceea lângă tine este“ zice un învățat. Și așa și este. Adevărata fericire este a se îndestula fiecare cu ce are și cum este. Și omul cel mal sărac poate fi fericit, dacă este îndestulat cu ce are, și din contra cel mai bogat poate fi cel mai nefericit și chiar cel mai păcătos, dacă nu este îndestulat cu ce are. De câte ori nu cetim, că oameni putrezi de bogați — milionari chiar — în neindestularea lor cu ce au avut au săvârșit astfel de fărădelegi, de care ne stă mintea în loc și de câte ori nu și-au pus capăt vieții lor din cauza unor perderi mici.

Datorința noastră este a munci cu credință în Dumnezeu folosindu-ne sănătatea și puterea noastră cu buna chibzueală, și sporul ni-l va da Dumnezeu după a fiecăruia vrednicie. după cum zice și ap. Pavel: Sămănătorul ară și samănă, dară Dumnezeu este, care dă căldura și ploaia de încolțește sămânța și aduce rodul. Iară cea ce avem — darul lui Dumnezeu fiind — să ne fie binevenit, bineprimit și să fim îndestulați.

Deci, Iubiților, cinstiți s. biserică și urmați învățăturilo dumnezeescului Mântuitor, căci numai așa ne vom putea ridica după cum zice dreptul Simion. Amin.

Nicolae Jurca

În ce chip își poate câștiga și susține învățătorul autoritatea și respectul în și afară de școală?

(Fine)

În cele următoare mă voi încerca să arăt cum trebuie să ne ținuta învățătorului spre a-și putea câștiga și susține autoritatea și respectul afară de școală.

Deoarece învățătorul este în continu contact cu părinții elevilor, voi arăta întâiu raportul învățătorului cu părinții elevilor.

I. Învățătorul să se facă plăcut părinților elevilor.

Succesul învățătorului în școală, liniștea sa, precum și binele său propriu, depind în mare parte dela bunele sale relațiuni cu părinții elevilor. El trebuie să se silească de a stabili raporturi, cari pe de o parte să-i fie lui însuș plăcute, iar pe de alta să-l ajute în împlinirea greii sale misiuni; învățătorul să caute a dobândi încrederea părinților, chiar cu sacrificiul său, dar fără a cedă vre unul din drepturile sale. Spre a ajunge la acest rezultat, se va arăta totdeauna afabil, sincer și neinteresat; el se va rădica foarte sus în stima lor, dând probe de cea mai strictă imparțialitate, de cea mai perfectă ordine, de un devotament absolut cătră tinerimea, ce-i este încredințată.

Dacă însă vre-o dată ar cere necesitatea de a

întrebuință măsuri disciplinare extraordinare, el va încunoștința pe părinți invitându-i a-i da ajutorul lor spre a îndrepta cutare sau cutare vecin al copilului. Astfel deoparte, va pune educațiunea școlară în armonie cu cea de acasă, iar pe de alta își va asigura bunăvoința părinților.

II. Învățătorul să evite a da ocaziune părinților a se plânge în contra lui.

Învățătorul să nu maltrateze școlarii nici prin vorbe nici prin fapte; el să evite a se exprima înaintea școlărilor într'un mod necuviincios față de părinți, chiar când copiii lor ar veni din parte-le cu oare-care vorbe neplăcute, căutând a se scuză pentru vre-o întârziere, absență sau neglijență.

Învățătorul să nu schimbe cu nesocotință cărțile și alte obiecte de studiu ale elevilor, căci aceasta ar deveni adesea o povară prea grea pentru părinții mai săraci.

III. Învățătorul să se ferească a lucra cu grabire, chiar și când părinții, fără cauză, s'ar plânge în contra lui.

Într'un asemenea caz, învățătorul se va grăbi a convinge pe părinți de nedreptatea reclamațiunilor lor și spre a evita ori ce sgomot, el va tracta toate afacurile de asemenea natură față în față cu dâșii pe cale pacinică. Când vre-un elev ar veni din partea tatălui sau a mamei sale cu vre-o observare puțin respectuoasă, învățătorul se va obține delă ori ce răspuns, dar va trimite vorbă părinților, ca să vină ei înșiși să-i vorbească în această chestiune; se va feri însă de a atribui copilului eroarea părinților săi. Apoi se va adresa la acești din urmă și le va arăta răul, ce urmează pentru copii, după fapta lor nesocotită, adaugând, că dacă pe viitor s'ar mai întâmpla asemenea neconvinițe, se va vedea silit a da copiilor porunci contrare cu a-le lor și a-i pune astfel în critica pozițiune de a deveni nesupuși sau părinților sau învățătorului. Dacă lipsa de respect a părinților către învățător ar merge prea departe, acesta ar apela la superiorii săi. Când părinții ar veni la învățător în timpul prelegerii spre a cere socoteală pentru pedeapsa, ce acesta s'ar fi crezut dator a aplica copiilor lor, el îi va ruga să vină după esirea din școală a școlărilor. Atunci se va purta cu dâșii ca un om rațional, cautând a-i liniști și espunându-le adevăratul motiv, care l-a silit a se purta astfel. În nici un caz însă el nu va arăta temere sau frică.

IV. Învățătorul înainte de toate acțiunile sale să asculte vocea dreptății.

Dreptatea este sentimentul, care ne face să dăm și să recunoaștem fic-căruia cea-ce știm, că este al lui, și să cerem pentru noi ceea-ce ni-se cuvine. Dacă s'a făcut o nedreptate în favoarea sau în dauna noastră conștiința să deșteaptă și protestează îndată. A urmă vocea conștiinței este virtute.

Cu tot zelul pentru misiunea sa, cu cea mai bună instrucțiune pregătitoare, învățătorul nu poate da rezul-

tate bune, dacă nu ascultă înainte de toate de vocea dreptății. Autoritatea lui se va perde față de copii și părinții, înșelați în îndreptățița lor așteptare, îi vor de-trage încrederea lor.

Copilul încă de când începe a judecă are un sentiment înăscut și foarte viu al dreptății. Cu toate turburările de interesele și pasiunile noastre, judecata interioară este întemeiată pe dreptate. Ori cât de severi ar fi superiorii nostri, aceasta ne lovește, dar ne supunem cu resemnare, dacă sunt drepti; dacă însă îi găsim nedrepti, conștiința noastră se revoaltă în contra forței, prin care ni se impun ei. Pedepsele, ce primim în copilărie ni-le aducem aminte cu supărare până în etatea matură, dacă au fost nedrepte.

Pericolul adevărat ce-l poate prezenta nedreptatea unui învățător, nu este în trecătoarea pedeapsă, ce o dă, ci în amărăciunea, cu care este primită și mai cu seamă în neîncrederea părinților față de învățător.

V. Învățătorul să nu părtinească pre unii din elevii săi, făcând deosebire între dâșii.

Părtinirea din partea învățătorului aduce neajunsuri. Un copil de părinți sermani, convins fiind, că fiul unui părinte mai avut sau mai puternic de cât al său, îi va apuca totdeauna înainte, se întristează și se descurajază, nu mai are încredere în dreptatea învățătorului, nu-și mai dă silință spre a ajunge mai departe, ba cu timpul și alți școlari vor cugeta ca dâșul și sunt nemulțămii; părinții vor ține parte copiilor lor și iată un învățător rău văzut în comună și pe cale de a perde vaza, ce ar trebui să o aibă totdeauna. Unde rămâne atunci numele bun și viitorul școalei căzute în mâni bănuite, fie chiar și pe nedrept?

VI. Învățătorul să aibă purtare morală neexceptionabilă.

Învățătorul trăind în nemijlocita apropiere a poporului și venind cu acesta zi de zi în contact, — ochii tuturora sunt totdeauna îndreptați asupra lui și a lucrărilor lui. Lucru firesc deci, că învățătorul în toate funcțiunile sale externe să aibe în totdeauna purtare morală corăspunzătoare oficiului, pe care îl reprezintă. Poporul, îndată ce va observă, că învățătorul poșede oare-care patimă într'o direcțiune sau alta, va înceta a-i da acestuia stima cuvenită, și învățătorul perde astfel o parte însemnată din autoritatea sa.

Învățătorul în societate să fie „exemplu“ de imitat întru fapte bune și frumoase.

Învățătorul să se ferească a comite fapte imorale și scârboase, ca beția, desfrânarea, jocul de cărți ș. a., cari pot să se numească imoralități. Un învățător, care are una sau mai multe din aceste scăderi morale, nici când să nu aștepte repectul nimărui, — ci numai dispreț.

Învățătorul să fie modest și bun, atât cu cei înțelepți cât și cu cei mai puțin înțelepți, cari au însușirea de a judecă pe om după purtarea lui modestă. Sunt unii oameni mărginiți, cari judecă întors, adecă pe cei aroganți și îndrăzneți îi țin mai de valoare, și pe cei mo-dești și buni îi desconsideră. Învățătorul și față de aceștia

să fie modest și bun, căci prin această își va câștiga și mai mult respect și autoritate înaintea oamenilor de bine și pricepuți.

Învățătorul să nu fie batjocuritor, invidios, pismă-tăret, lingușitor ș. a., ci să fie om de caracter, dacă voește să fie respectat atât în școală cât și în societate.

VII. Învățătorul să conlucre din toate puterile la înaintarea poporului în cultură și bunăstare.

Învățătorul afară de datorințele cari sunt strict legate de oficiul său, mai are și alte datorințe, cari emanează mai mult în mod indirect din acest oficiu. În spețial învățătorul român confesional pe lângă educațiunea și instrucțiunea împărtășită elevilor, nu zic că e dator, dar bine i-se șede și cinstit lucru este, dacă el ca un factor important în societate, la toate ocaziunile și sub toate împrejurările se silește din toate puterile a sări cu sfatul și esperințele sale întruajatorului poporului, din care face parte. Câte năcazuri, câte suferințe și neplăceri nu îndură bietul țaran român! Și ce bine-i pare, dacă învățătorul cu fapta și cu cuvântul îi sare într'ajutor în astfel de împrejurări ale vieții lui!

Poporul român însă abstragând dela inconveniențele, preste cari are se treacă, are lipsă și de hrană sufletească. Și care poate fi factorul acela, dela care poate să primească astfel de hrană, — dacă nu dela învățător?

O societate de cultură condusă de el, o reuniune de cântări dirijată de acesta, o bibliotecă compusă din cărți instructive și folositoare țaranului, administrată de învățător, o tovarășie agronomică înființată și administrată de învățător, împărtășirea de ziare potrivite cu mîntea și gradul de pricepere al țaranului — toate întreprinderile acestea îl rădică pe învățător la gradul acela de stimă și vază, la autoritatea și respectul, cari trebuie să izvorească din sfânta lui chemare și din nisuițele lui nobile.

Iar poporul dând înainte atât în cele spirituale cât și în cele materiale va fi cu cuvenită recunoștință față de învățător. Apoi ce e mai frumos, decât armonia dintre părinții trupești și cei sufletești ai elevilor?

Prin urmare e neapărat de lipsă, ca învățătorul să steie în contact de binevoitoare pretenie cu păzintii elevilor. Contactul acesta să nu degenereze însă într'o ortăcie nechibzuită; învățătorul să nu se degradeze atât cu cuvântul, cât și cu fapta la expectorațiuni nedemne de poziția lui, căci atunci în loc de stimă și respect, are parte de batjocuri și huidueli.

VIII. Învățătorul să fie bine dotat.

Spre a-și putea susține autoritatea sa afară de școală este o necesitate primordială, ca învățătorul să fie salarizat cu mult mai bine de cum este de present, și salariul său să-l primească la timp, adecă în rate lunare sau trilunare. Cum va pași învățătorul în societate amăsurat stării sale, rezolut și mândru de chemarea sa, când el este vecinic maltratat de grijile vieții, adecă de sărăcie? Sărăcia împedecă pe învățător de a se presenta în societate, amăsurat stării sale sociale și conform recerințelor timpului, în care trăim.

Învățătorul spre a-și putea susține autoritatea sa în societate trebuie să se perfecționeze neconținut cetind opuri și reviste pedagogice, ca astfel să fie în curent cu toate descoperirile, ce se operează din timp în timp în deosebitele ramuri ale instrucțiunii și mai cu samă în cele ale metodice. Dar de unde toate acestea, dacă salariul său abia ajunge spre acoperirea lipselor existenței zilnice?

Permiteți-mi a reproduce la acest loc o parte din vorbirea unui distins bărbat de școală din regatul României, ținută din incidentul inaugurării unui edificiu public școlar. El a zis următoarele: „Învățător și profesor, aceste două denumiri sunt sinonime, sunt chiar identice, s'au adoptat însă două denumiri deosebite pentru a defini materiile, ce se predau de un învățător și de un profesor. Cel dintâiu este însărcinat a predă științele elementare în școala poporală, iar al doilea cursurile de știință înaltă, artă etc. . . . Însă sarcina celui dintâiu, sarcina învățătorului poporal, este cu mult mai grea, cu mult mai anevoiasă decât a profesorului, și printr'o nesocotită învățătorul este cu mult mai rău retribuit, și este încunjurat, dacă nu de dispreț, — cel puțin de o considerațiune foarte mică în raport cu profesorul. Aceasta este una din contradicțiunile dureroase ale societăților moderne, cari câte odată pun în mirare conștiința umană!“

Adevărul exprimat prin citatele cuvinte noi învățătorii îl șustinem cât de bine! . . .

IX. Învățătorul să nu se amestece în certele politice.

Învățătorul ca cetățean al acestui stat este chiar dator a se folosi de toate drepturile sale cetățenesti, — dar să se ferească a intra în certele politice, cari s'ar ivi în comună, comitat și stat. Amestecându-se învățătorul în certele politice își va perde nu numai autoritatea sa, ci acestea pot avea și urmări mult mai periculoase pentru pozițiunea lui. Învățătorul, dacă voește să fie respectat, să se ferească a fi om de partidă în comună. Ca om de omenie și cu caracter firm, are să se poarte asemenea cu toții, fie bogați sau săraci; fără a părtini sau a desconsidera pe cineva. Este știut, că în multe comune de ale noastre sunt partide, căci oamenii sunt pătimași; dar învățătorul să se ferească de se face conducătorul uneia sau altei partide, sau însulfătorului ascuns al partidelor, — căci să fie sigur, că respect nu va câștiga nici din o parte. Dacă învățătorul e om de partidă, atunci nu merită să fie învățătorul unei comuni întregi ci agentul unor oameni poftitori de răsvrătire și neînțelegeri între frații. Din frecările partidelor nu s'au ajuns nici când la ceva bun ci numai la disordine. Învățătorul deci atât în interesul comunei cât și în interesul său propriu trebuie să fie indiferent față de ori ce frecări de partide.

X. Învățătorul să disciplineze școlarii săi și afară de școală.

Învățătorul având misiunea de a prepara pe copii

și pentru viața socială, el nu poate rămâne indiferent în privința conduitei școlărilor săi afară de școală.

Un învățător demn de misiunea sa, iubește pe elevii săi și afară de școală. El va priveghia totdeauna și în tot locul, conduita lor și va folosi astfel de mijloace, prin cari va crede, că va putea contribui la fericirea lor. Lucrând astfel învățătorul și-ar asigura dreptul la mulțămirea publică și autoritatea lui va câștiga pe nesimțite.

XI. Învățătorul să susțină buna armonie și înțelegere cordială cu persoanele chemate a conlucra împreună.

Învățătorul se va sili prin toate mijloacele, de cari dispune, a trăi în relațiuni amicale, cordiale atât cu colegii săi, cât și cu preoții și alți fruntași ai comunei cu cari vine în atingere. El să evite în totdeauna ori ce neînțelegeri ce s'ar putea escă între dânsul și susnumiții. Neînțelegerile, ce s'ar putea ivi între membrii familiilor lor nu trebuie să provoace în inima învățătorului un sentiment de ură față de coleg, preot sau alt fruntaș al comunei, nici să facă a încetă buna armonie, ce domnește până atunci între dânsii, căci numai așa va fi stimat și iubit de toți.

XII. Învățătorul să cunoască și să păstreze raporturile stabilite de lege între dânsul și autoritățile școlare.

Învățătorul e dator a face tot, ce prudința și echitatea cer, tot, ce demnitatea sa permite spre a stabili și ține armonia cea mai perfectă între dânsul și autoritățile sale și a îndeplini cu stricteță dispozițiunile statuite de lege între autoritatea școlară și învățători.

XIII. Pătura cultă a societății să dea învățătorilor stima cuvenită și să-i sprijinească în toate direcțiunile.

Cu greu își va putea câștiga și susține învățătorul autoritatea înaintea poporului, dacă de multe ori chiar din partea unor indivizi ai clasei inteligente a societății el este desconsiderat, ba în multe cazuri chiar desprețuit și în acțiunile sale nesprijinit de nime.

Să nu fie cu supărare, o spun franc, că onoare excepțiunilor, se găsesc chiar și preoți, cari conduși de interese personale, duh de răzbunare, pizmă și reutate, ei înșiși nimicesc autoritatea și respectul învățătorului. Iar aceasta e un păcat strigător la cer! Dacă bietul învățător voește să facă un lucru bun în comună, atunci preotul sau alt fruntaș temându-se, că învățătorul își va câștiga, prin succesul lucrării sale, prea mare vază în comună, caută pe toate căile al împedecă în lucrarea sa salutară, deși aceia chiar ar avea datorință morală a-l ajuta din toate puterile.

Aș putea aduce mai multe dovezi dureroase în privința aceasta, dar nu o fac fiind sigur, că și d-voastră cunoașteți multe din ele.

XIV. Învățătorul să susțină relațiuni amicale cu colegii săi din alte comune.

Raporturile învățătorului cu colegii săi din alte comune trebuie să fie intime și amicale. El se va sili a trăi cu toți în armonie bună, a provoca raporturi amicale

și a-i asigura totdeauna de stima și considerațiunea sa. El este dator a profita de toate ocaziunile spre a mări și întinde stima colegilor sei, căci numai astfel va putea aștepta și el să fie stimat.

Mihai G. Crăciun.

Varietăți

Mulțămită publică. P. C. Părintele *Tzodosie Preutesi* dela mănăstirea *Dragomirna* din Bucovina a binevoit a dăruî fondului de ajutorare „Ioan Popasu“ a tinerimei studioase dela institutul teologic-pedagogic din loc suma de 4 coroane. Primească P. C. Sa profunda noastră mulțămită. *Dr. Iosif Olariu* președinte, *Iosif Bălan* căsar.

Mulțămită publică. Comuna bisericăscă gr. or. română din Nicolinț se simte îndemnată și pe această cale a aduce mulțămită M. St. doamne *Persida Popescu* și *Ecaterina Sequens* născ. *Popescu* precum și d-lui *Antonie Sequens*, cari în loc de cunună pe sicriul neuitatului lor fin, respective frate și cumnat *Petru Popescu*, fost preot în comuna *Văliug*, au dăruit sfintei noastre biserici suma de 100 coroane. Pentru acest dar făcut sfintei noastre biserici le aducem mulțămirile noastre și rugăm pe bunul Dumnezeu, ca să-le alineze durerea suferită prin această pierdere ireparabilă, iar pe în Domnul adormitul să-l așeze și să-l odihnească în lăcașurile dreptilor și aleșilor săi. *Nicolinț* în 25. Ianuarie 1905. Pentru comuna bisericăscă gr. or. română. *Sofronie Avramescu* paroh și presidentul comitet. paroh. *Ioan Puia* epitrop primar.

Societatea română de lectură din Caransebeș aranjează *Mercuri* în 1 Martie (17 Faur) 1905 în localitățile otelului „Pomul verde“ o *Petrecere dansantă cu Cotillon*. Începutul la oarele 8 și 1/2. Invităriile, ce se vor expeda în decursul săptămânii, servesc drept bilet de intrare. Prețul de intrare de familie 5 cor., de persoană 2 cor. Comitetul aranjator: *Constantin Burdia* președinte, *Ionel Moldovan* secretar, *Dr. Gheorghe Labonț* căsar. Membri în comitet: *Alexandru Balaș*, *Eduard Bastius*, *Petru Borțun*, *Dr. Mihail Bradicean*, *Const. Călțun jun.*, *Paul Dimitrievici*, *Dr. Gh. Dragomir*, *Adrian Iancovici*, *Dr. Petru Ionescu*, *Dr. Nicolae Ionescu*, *Nicolae Jumanca*, *Arthur Lazici*, *Petru Liuba*, *Petru Lepa*, *Ioan Madincea*, *Aurel Moaca*, *Constantin Pepa*, *Ionel Piso*, *Ioan Șușoi*, *Dr. Samuil Vladone*, *Al. Vladone*.

Măestrii români din Lugoj invită la *Petrecerea dansantă*, aranjată cu concursul Reuniunii române de cântări *Sâmbătă* în 5/18 Februarie 1905 în sala otelului „*Concordia*“. Începutul la oarele 8 seara. Prețul de intrare: 3 cor. de familie și 1 cor. de persoană. Venitul e destinat pentru scopuri filantropice. Oferte marimonioase se primesc cu mulțămită și se vor cvita pe cale publicistică.

Corul bisericii gr. ort. române din Selbăgel invită la *Concertul*, ce-l aranjează Duminecă în 30 Ianuarie 1905. Prețul intrării de persoană: Loc I 1 cor., loc II 60 bani și loc de stat 40 bani. Începutul la 7 oare seara. Suprasolviri se primesc cu mulțămintă și se cvitează publicé.

Bibliografie

Istoria Bisericii Românilor din Dacia-Traiană. Istoriografia românească a făcut progrese mari, dar ea, s'a mărginit aproape exclusiv, numai la istoria politică. Pe terenul istorico-bisericesc, nu s'a făcut nimic, s'au aproape nimic. Trebuie să recunoaștem, că Românii de peste munți, atât ortodoxi cât și uniți, au câteva monografii, unele chiar foarte bune, dar în ele nu se tratează decât vieța lor religioasă. O istorie însă, în care să se descrie pe larg întreaga vieță religioasă a Românilor atât din regat cât și de aiurea, nu o avem până azi. Aceasta este o lacună și încă foarte mare în literatura noastră. Cel ce are onoare să vă adreseze aceste rânduri, și-a luat greaua sarcină a înlătură această lipsă. După o muncă de aproape 11 ani, pe acest teren, a reușit să-și procure un material istoric foarte bogat, dela Arhivele Statului, secțiunea M^{ss} din Academie, din biblioteca fund. Melhisedec din-Roman, cum și de prin alte biblioteci publice și particulare, așa că astăzi este pus în plăcuta pozițiune, de a anunța publicului cetitor român, punerea sub tipar a primului volom din: *Istoria Bisericii Românilor din Dacia Traiană* operă ilustrată, care va apărea consecutiv în cel puțin șese volume (octav) decât 650—700 pagini fiecare. Această lucrare va cuprinde întreaga istorie religioasă a tuturor Românilor, începând cu originile creștinismului și vom veni cu istorisirea până în zilele noastre. Aparițiunea acestei lucrări, depinde exclusiv, de bunavoința cetitorilor. Din parte-mi n'am cruțat nici osteneală nici cheltuială, pentru buna ei reușită. Costul ei este de 10 lei pentru abonati și 12 lei pentru neabonati. G. M. Ionescu Licențiat în Teologie și Litere, Str. Eminescu, No. 19, București.

*

Din „Biblioteca populară a Asociațiunii” au apărut Nr. 1. Povestiri (I) din vieța țaranilor români, de Ioan Pop-Reteganul 20 fil. Nr. 2. Povestiri (II) din vieța țaranilor români, de Ioan Pop-Reteganul 20 fil. Nr. 3. Despre cărțile funduare și intabulări, de Dr. Valer Moldovan 30 fil. Nr. 4. Sfaturi bune. Trei disertațiuni, de Emanuil Ungurean, Dr. Elie Cristea și Nicolau Ivan 20 fil. Nr. 5. Casa părintească, crescătoria indivizilor și popoarelor, de Ioan Popca, fost profesor al gimnasiului român din Brașov 20 fil. Nr. 6. Despre testament. Explicarea articolului de lege XVI din anul 1876, de Dr. Valer Moldovan 30 fil. Nr. 7. Poșta, telegraful, telefonul. Noțiuni generale despre

instituțiile poștale, de Gavr. Todică 20 fil. Nr. 8. Icoane din istoria Grecilor vechi. Partea I. de V. Lazăr 20 fil. Nr. 9. Icoane din istoria Grecilor vechi. Partea II de V. Lazăr 20 fil. Nr. 10. Grădina de legumi. Disertațiune populară, de Ioan F. Negruțiu 30 fil. Nr. 11. Cultura cucuruzului. Disertațiune populară, de Ioan F. Negruțiu 20 fil. Nr. 12, 13, 14, 15, 16. Ionel. Principii morale și creștinești de educațiune, de V. Gr. Borgovann 1 cor. Nr. 17. „Astra”. Informațiuni asupra scopurilor și instituțiunile Asociațiunii 10 fil. Nr. 18. Regule ortografice stabilite de Academia Română în anul 1904, 10 fil.

*

Cântările vechi funebre aranjate și armonizate pentru cor bărbătesc de I. Vidu, Lugoj. 1904. Prețul 3 cor. Proprietatea autorului. (Se află de vânzare la „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș). Prefața: Aduc aici cântările strămoșilor nostri cântate de ei la înmormântări. Conservatismul încăpăținat al Lugojenilor ni le-a păstrat până astăzi curate, — și cu puține variante ele sunt cântate și prin celelalte provincie române, afară de România, care sub influința psaltihiei grecești s'a abătut dela izvorul străbun. Roma veche făcea veselii la înmormântări, — lucru, ce nici biserica creștină nu l-a ignorat, susținând credința, că moartea este „trecerea la viață”. — De aici se explică cum de aceste cântări au tonalitatea magioară (dur) și nu minoră (mol), cum se practică astăzi la astfel de ocazii de cântăre compozitorii occidentali. Cred, că e conștient a nu potența durerea prin cântare de durere la momente, când chemați suntem a influința pe cei rămași pe pământ cu fericirea vieții viitoare. Judecând de pe cântările acestea remase dela strămoși, — mi se pare că și ei au susținut acest principiu, — și cred, că e bine a nu ne abate dela calea lor. Aceste cântări nu stârnesc durere în inima auditorului, ci îl înalță cu gândul și inima la timpuri și vieți mai fericite . . . Lugoj la 16 Iulie 1904 st. v. Ioan Vidu.

*

Dr. theol. George Popoviciu: *Istoria Românilor Bănățeni*. Lugoj 1904. Editura autorului. 8°, pag. 424. Prețul 6 cor. (7 franci). Se poate procura dela „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș.

AVIZI

Onoratele comune bisericești și particularii, cari restează cu obonamentul la „FOAIA DIECEZANĂ” ori pentru alte lucruri cumpărate dela stabilimentul nostru diecezan, sunt rugați, ca în interesul lor propriu să binevoească a-și achită cât mai curând dătoria, pentru ca să nu fim siliți a încassă dela dâșșii pretensiunile noastre pe calea procesului, prin ceea-ce li s'ar cauza nu-mai spese fără trebuință.

Totodată rugăm și pe acei p. t. Domni, cărora li s'a trimis spre vânzare „Calindarul Românului” pe anul 1905, ca să ni înăpoieze imediat exemplarele nevindute.

Administrația
Tipografiei și Bibliotecii diecezane

Concurs

În conformitate cu ordinul Ven. Consistor Diecezan de dđto 17 Decembrie 1904 v. Nr. 4479 B., devenind vacantă, — în urma morții regretatului preot Ioan Sudreșian, — parohia de clasa III **Coșteiu**, protopresbiteratul Făgetului, prin aceasta se scrie concurs pentru postul de paroh al acestei comune. cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Una sesiune par. constătătoare din 32 jugere de pământ, parte pădure, parte fânaț.

2. Birul și stola uzuată.

De jumătate din aceste veaite are a beneficia văduva preteasă a fostului preot conf. § 8 din Regulamentul pentru parohii.

Concurenții au a substerne petițiile instruate conform Statutului org. și Regulamentului pentru pa-

rohii și adresate Comitetului par. din Coșteiu P. On Oficiu propresbiteral gr. or. rom. din Făget.

În fine concurenții din alte comune sunt poștiți a se prezentă în vre-o Duminică ori sârbătoare în s. biserică din Coșteiu spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie. dar numai cu încuviințarea prealabilă a protopresbiterului tractual.

Coșteiu din ședința comitetului par. gr. or. rom. ținută în 9 22 Ianuarie 1905. 2—3 [2]

Eugen Sudreșian

preot și prez. com. par.

Alesandru Hațegan

not. adhoc com. par.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* protopresbiter tractual.

În Bibliotecia diecezană din Caransebeș

se primește

Un învățăcel

din familie bună și care are cel puțin 3 clase gimnaziale ori civile.

Administrația

Bibliotecii și Tipografiei diecezane Caransebeș

A apărut și se poate comanda la Bibliotecia diecezană din Caransebeș

CARTE DE RUGĂCIUNI

și

Cântări bisericesti

Intocmită

Cu binecuvântarea Prea Sântiei Sale

Domnului Episcop diecezan

NICOLAE POPEA

de

Dr. Petru Barbu

Caransebeș, 1904

Tipografia și bibliotecia diecezană

CUPRINSUL

Datorințele vicții religioase-morale ale creștinului dreptcredincios	1—12
Rugăciunile dimineții	13—22
Rugăciunile sântei Liturgii	28—56
Rugăciuni la sânta Mărturisire	57—64
Rugăciuni la sânta Cuminecătură	65—70
Rugăciunile mesei	71—76
Rugăciunile Vecerniei	77—82
Rugăciunile spre somn	83—86
Felurite rugăciuni	87—96
Cântări bisericesti: <i>Polieleul, Tropavele invierii pe glas 5, Treplele, Cântarea Născătoarei de Dumnezeu, Laudele, Tropavele și condacele invierii pe 8 glasuri, Tropavele și condacele unor sârbători mari, Irmoasele, Pricesnele, Catavasiile Bunei-vestiri</i>	97—144
Cântece de stea și colinde	145—160

Pretul

Cartea broșată 50 fil., legată, 60 sau 80 fil.,

tipărită pe hârtie foarte fină, broșată : 1 cor., legată : 3—20 cor.